

başkan'dan

Sevgili Meslektaşlarım,

1867-1956 yılları arasında yaşayan Fransız filozof ve edebiyat adamı *Julian Benda*, hakikat duygusunu yitirmekle, siyasi ihtiraslarının güdümünde olmakla, kendilerinin ve temsil ettikleri takımın çıkarlarını korumak adına, kendileri gibi olmayan, kendileri gibi düşünmeyen, kendilerinden farklı olan kişi ve kişilere karşı sonsuz bir kin ve nefret beslemekle suçladığı aydınlar hakkında yazdığı "*Aydınların İhaneti*" isimli kitabının önsözünde, *Tolstoy*'la ilgili şu çarpıcı ve gerçekten öğretici anekdota yer verir: *Tolstoy, orduya katıldığında subaylardan birinin, yürüyüşte sırayı bozduğu gerekçesiyle bir askeri dövdiğüne tanık olunca subaya, 'Kendin gibi bir insana bu şekilde davranmaktan utanmıyor musun? Hiç mi İncil okumadın?' der. Subay şöyle yanıt verir: 'Peki sen hiç mi Ordu Tüzüğünü okumadın?'*

Bu yanıtı, iktidar sahibi olanın vicdanını ele geçirmeye çalışan insanın yüzüne daima bir şamar gibi ineceğini ifade etmekle birlikte, son derece akılcıca bulan *Benda*, bu görüşünü şu şekilde gerekçelendirir: *'Maddi şeyleri elde etmeye çalışanların ve insanları maddi şeyleri elde etmeye yöneltenlerin adalete, vicdana ve insafa gereksinimi yoktur.'*

Evet! Statüyü hedeflemiş, iktidara odaklanmış olanların, maddi şeyleri elde etmeyi amaçlayanların, insanları maddi şeyleri elde etmeye yöneltenlerin, adalete, vicdana ve insafa gereksinimleri yoktur. Adalete, vicdana ve insafa gereksinimleri olmadığı için, bu konumdaki kişiler, başkalarının haklarına ve onurlarına saygılı olmazlar, kendi kişisel çıkarları için meşru olmayan her dili, adil, ahlaki ve etik olmayan, kullanılmasına yasayla izin verilen ya da verilmeyen her türlü aracı kullanırlar. Kendileri ile ilgili olarak anlatacak ve kabul görececek öyküleri, becerileri, yetenekleri, donanımları olmadığı için, yüzeysel bir iftira ve sözel bir şiddet olan hakarete, yalana ve küfre başvururlar.

Peki! Bu türden bir şiddete maruz kalan kişi ne yapmalıdır? Kendisine yönelik her türlü çatlak sesi, daha yüksek çıkmasın diye anında boğmaya, bu amaçla yumrukların kafalardan daha becerikli olduğu ve papazların akli zincir altında tuttıkları dönemin, yani ortaçağın ürettiği şövalye onuru ilkesini mi uygulamalıdır? Yoksa hakaret ve yalanların tıpkı kilise tören alayları gibi hep başladıkları yere geri döndüklerini düşünerek bunları önemsememeli midir?

Görüşleri, soruları, yaptığı tartışmalar nedeniyle sıkça sözel ve hatta fiziksel şiddete muhatap olan ve fakat bütün bunlara kayıtsız kalan bilge *Sokrates*, yine bir tartışma sonrasında kendisine tekme atıldığında, bunu olgunlukla ve sabırla sineye çekerken, kendisine şaşırın kişiye, yukarıdaki soruların da yanıtı olan şu sözleri söyler: '*Beni bir eşek çiftleseydi, onu dava mı edecektim?*' Yine bir defasında, birisi, '*Bu adam sana küfür ve hakaret etmiyor mu?*' diye sorduğunda, *Sokrates* şöyle yanıt verir: «*Hayır, çünkü onun söyledikleri bana uymuyor.*'

Bu türden bir başka yanıt, flütçü *Nikodromos*'tan yediği çok kuvvetli bir tokattan sonra ağzı burnu dağılan ve kan içinde kalan ünlü kinik *Krates*, üzerinde '*Nikodromos yaptı*' yazan küçük bir tabelayı üstüne asıp bütün Atina'yı dolaşarak verir ve doğal olarak tüm Atina'nın saygı duyduğu *Krates*'e karşı böylesine bir terbiyesizlikte ve gaddarlıkta bulunan flütçünün üzerine büyük bir utanç lekesi düşer.

Ünlü bir hatip ve aynı zamanda avukat olan, konuşmaları ve yazılarıyla Roma İmparatoru *Caligula*'yı kızdıran, *Neron*'un önce takdirini sonra nefretini kazanan ve onun emri üzerine damarlarını keserek intihar eden, Stoacı felsefenin babalarından *Seneca* '*Bilgelerin Sabrı Üzerine*' isimli kitabında, hakareti ayrıntılı biçimde ele alıp inceler ve daha sonra '*Peki bir bilge, kendisine yumruk vurulduğunda ne yapmalıdır? Yüzüne yumruk vurulduğunda Cato ne yaptı?*' diye sorar. *Cato*'nun yaptığını: '*Galeyana gelmedi, yapılan haksızlığın intikamını almadı, almayı da düşünmedi, ama bağışlamadı da, hiçbir şey olmadığını söyledi.*' diyerek anlatır ve devam eder: '*Bunu duyanlar, evet, ama onlar bilgeydiler diye bağırmaya başladılar.*' Bağırانlarla ilgili *Seneca*'nın yorumu açık ve nettir: '*Anlaşıldı. Demek, kendileri deliler!*'

Bütün bu konularda tüm zamanların bilgeleri sanki aynı koronun üyesidirler. Onun için *Hamlet*, '*Muzip bir konuşma, bir delinin kulağında uyuklar*' der.

Ve *Goethe*, iftiradan, hakaretten, yalandan yardım umanlara seslenir:

*Etkili olamıyorsun,
Her şey ruhsuz kalıyor.
Kendini Üzme!
Bataklığa düşen taş,
Halkalar oluşturmaz.*

Ve tanınmış sanat yazarı Alman *George Christoph Lichtenberg*: 'Bir kafa ve bir kitap çarpışarlarsa ve bir tınlama sesi duyulursa, bu ses her zaman kitaptan mı gelir?' diye sorar.

Ve tabii en sonunda hakarete, iftiraya uğradığı için kırılanlar adına *Cemal Süreya* söz alır ve der ki:

*Biz kırıldık,
Daha da kırılırız.
Kimse Dokunamaz,
Bizim suçsuzluğumuza.*

Av. V. Ahsen Coşar
Türkiye Barolar Birliği Başkanı